

Oponentský posudek

Bc. Tereza Buriánková

Diplomová práce: Odsun německy mluvícího obyvatelstva z obce Lučany nad Nisou

Diplomová práce Bc. Buriánkové zpracovává nelehké téma odsunu německy hovořícího obyvatelstva ze severočeské obce Lučany nad Nisou.

Práce je pojata skutečně systematicky a přehledně, jazyková úroveň je na vysoké úrovni a autorka pracuje s množstvím literatury i relevantních pramenů.

Práce je rozdělena na několik základních částí, které se dělí dále na subkapitoly. V úvodu se věnuje kritice pramenů a literatury, podává zároveň stručný exkurz do vývoje zpracování této problematiky, traumaticky zasahující i veřejný prostor. Věnuje se i rozdílům v pojmosloví, jasně pracuje s různými etapami celého procesu a zároveň akcentuje dobový kontext, stejně jako legislativní rámec. Základně se věnuje období: 1) divokého odsunu, 2) organizovaného odsunu a 3) dodatečného odsunu. V jednotlivých částech se věnuje klíčovému aspektu vývoje, roli Rudé armády, období retribucí, stejně jako fenoménu smíšených manželství a zvláštního postavení německých specialistů. Právě případ Lučan nad Nisou je na tento fenomén bohatý, zároveň se místo vyhnulo skutečně nejhorším excesům. I tak ovšem autorka nepřehlíží záležitosti vražd či sebevražd, které byly bohužel součástí tohoto období 1945-1947. Z hlediska dalších historických aspektů upozorňuje i na ilegální přechody hranic, další restriktce či padělání dokladů. Nezůstává ovšem pouze u kvalitně zpracovaného popisu, ale věnuje se i záležitostem národní identity a hledání východisek z radikální situace po druhé světové válce. Součástí situace byl poválečný latentní konflikt po předchozí traumatické válečné zkušenosti, stejně jako na druhé straně prosté mezilidské vztahy a zkušenosti, které tak často zabraňovaly nejhorším excesům. Poválečná situace přinesla též příchod nových osadníků a autorka, s blízkým rodinným vztahem k této záležitosti,

věnuje pozornost i vztahu starousedlíkům s nově příchozími a Němci. Ke konci práce se po období tzv. dodatečného odsunu věnuje logicky národnostními obrazy místa, díky pobytu německých specialistů pak procesu a snahám o asimilaci. Autorčin závěr práce jen dokládá její promyšlený a s prameny obeznámený postup, dokáže vystihnout zásadní momenty vývoje v tomto krátkém časovém období, upozorňuje i na takové záležitosti, jako je technické a organizační zázemí odsunu, věnuje se obecným principům i originalitě místa, které tak podrobně zpracovala.

Práce je zpracována skvěle, s výtečnou orientací v pramenech a literatuře, výborně strukturovaná, při mapování regionálních dějin s přesahem do obecných principů. Nezůstává u popisnosti jednotlivých dějů, ale vystupuje z nich obecnějšími otázkami po vztazích, identitě, souvislostech. Jedná se o mimořádně kvalitní závěrečnou práci, kterou jednoznačně doporučuji k obhajobě s hodnocením výborně.

V Praze dne 21. 8. 2017

doc. PhDr. Michal Stehlík, Ph.D.

Ústav českých dějin FF UK